

Bünyan Sultanhanı

Bünyan ilçesine bağlı Sultanhanı köyünde ve Kayseri-Sivas karayolunun 50. kilometresinde bulunan muhteşem bir eserdir. Sağlam yapı tekniği ve kuleleri ile dışarıdan bakıldığında bir kaleyi andırmaktadır.

Selçuklu Sultanı I. Alaeddin Keykubat zamanında yapılan (1232-1236) bu muhteşem yapı, büyüklük bakımından 3900 m2 alanı ile Aksaray Sultanhanından sonra gelmektedir. Avluya giriş portalı dışa taşkındır. Portalin iki yanında yükselen yuvarlak yivli büyük takviye kuleleri yapıya abidevi bir görüntü kazandırmıştır. Kapalı kısma giriş portalı ise yine dışa taşkın olup geometrik desenlerle süslüdür.

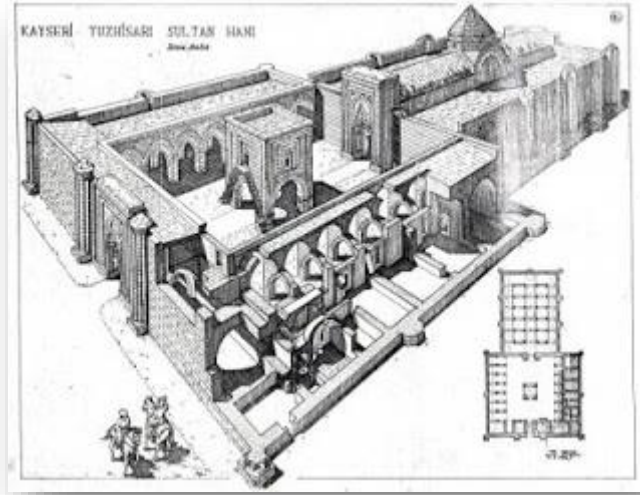
Selçuklu döneminde ticari yollara ve ticaret hayatına büyük önem verilmekteydi. Alaeddin Keykubat döneminde ise Selçuklular, Anadolu'yu gıpta ile bakılacak büyük bir ticaret merkezi haline getirmişlerdi. Mesela Sultanhanında kalan ticaret erbabı handa üç gün ücretsiz kalır, üç günden fazla kalacaksa diğer günlerin ücretini öderdi.

Tüccarların bütün malları devletin güvencesi altına alınmıştı. Hana gelen tüccar malı özenle sayılır ve eğer tüccar sabah yoluna devam edecekse, malı kendisine eksiksiz teslim edilir ve uğurlanırdı. Eğer tüccarın malında bir eksiklik varsa, bu iş düzeltilmeden hanın kapıları asla açılmaz, böylece handan dışarıya kimse bırakılmazdı.

Diyelim ki tüccar mallarını handan sapasağlam teslim aldı ve yoluna devam etti. Yolda soyguncular, tüccarın yolunu kestiler ve malını çaldılar. Devlet, soyulan tüccarın bütün mallarının karşılığını öderdi. Çünkü, Selçuklu devletinde ticaret devlet güvencesi ile yapılmaktadır. O yüzden Alaeddin Keykubat dönemi Anadolu "efsanevi zenginlikler ülkesi" olarak anılıyordu. Kervansarayın ortasındaki yapıya "köşk mescidi" denmektedir. Bu mescit oldukça

yıpranmasına rağmen hala Selçuklu taş işçiliğinin ne kadar mükemmel olduğunu gösterecek kadar güzeldir.

Girişin sağ kolu üzerinde bulunan ilk oda kilerdir. Sol kol üzerindeki ilk oda ise idarecilere ayrılmıştır. Kervansarayın kuzeybatısında ise hamam yer almaktadır. Kervansarayın doğusu yazlık olarak ayrılmıştır. Burada yatma yerleri ve depo vardır. Batısı ise kışlıktır. Güney bölümü tamamen hayvan ahır ve yemlik deposu olarak kullanılmaktadır.

Kervansarayın üst kısmı ise kale olarak düşünülmüş ve tamamen güvenlik amacı gözetleme kuleleri ve bunlara ait yollardan oluşmaktadır. Kervansarayda bulunan soğuk hava deposu, fırın, tuvalet gibi bölümler yenilemeler sırasında kapatılmıştır.

Kervansarayın ısınma sistemi de merkezidir. Yani kışlık odalar ile hamam için merkezi ısıtma sistemi döşenmiştir. Sıcak su boruları (künk- çömlektan yapılan boru) duvarların içinden geçmektedir. Su hareketini sağlamak için de bu künkler meyil verilerek yapılmıştır.

Ayrıca kar ve yağmur sularının binaya zarar vermemesi için oluk sistemi ile binadaki suyun tahliyesinin gerçekleştirildiği anlaşılıyor. Bu oluklar aslan başı şeklinde olup oldukça estetik bir yapıdadır.

